Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0160

Digiturgude määruse täitmise tagamine

Euroopa Parlamendi 30. aprilli 2026. aasta resolutsioon digiturgude määruse täitmise tagamise kohta (2026/2596(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2022. aasta määrust (EL) 2022/1925, mis käsitleb konkurentsile avatud ja õiglaseid turge digisektoris ning millega muudetakse direktiive (EL) 2019/1937 ja (EL) 2020/1828 (digiturgude määrus)[1], eelkõige selle artiklit 53,

– võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust digiturgude määruse täitmise tagamise kohta (O-000016/2026 – B10–0010/2026),

– võttes arvesse komisjoni 6. septembri 2023. aasta otsuseid, mis on vastu võetud määruse (EL) 2022/1925 artikli 3 kohaselt ja millega määratakse Alphabet[2], Amazon[3], Apple[4], ByteDance[5], Meta[6] ja Microsoft[7] mitme põhiplatvormiteenuse suhtes pääsuvalitsejateks,

– võttes arvesse komisjoni 29. aprilli 2024. aasta otsust[8], mis on vastu võetud määruse (EL) 2022/1925 artikli 3 kohaselt ja kus Apple’i

---

1 ELT L 265, 12.10.2022, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj.
2 ELT C, C/2023/549, 27.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/549/oj.
3 ELT C, C/2023/905, 15.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/905/oj.
4 ELT C, C/2025/4646, 14.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4646/oj.
5 ELT C, C/2023/552, 27.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/552/oj.
6 ELT C, C/2023/1092, 23.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1092/oj.
7 ELT C, C/2023/551, 27.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/551/oj.
8 ELT C, C/2024/4374, 4.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4374/oj.

operatsioonisüsteem iPadOS määratakse põhiplatvormiteenuseks,

– võttes arvesse komisjoni 13. mai 2024. aasta otsust[9], mis on vastu võetud määruse (EL) 2022/1925 artikli 3 kohaselt ja kus Booking.com määratakse seoses oma veebipõhiste vahendusteenustega pääsuvalitsejaks,

– võttes arvesse komisjoni 23. aprilli 2025. aasta otsust[10], mis on vastu võetud määruse (EL) 2022/1925 artikli 29 lõike 1 punkti a, artikli 30 lõike 1 punkti a ja artikli 31 lõike 1 punkti h kohaselt ja millega tühistatakse Meta Facebook Marketplace'i määramine põhiplatvormiteenuseks,

– võttes arvesse komisjoni 14. aprilli 2023. aasta rakendusmäärust (EL) 2023/814 üksikasjaliku korra kohta, mille alusel komisjon viib läbi teatavaid menetlusi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2022/1925[11],

– võttes arvesse kodukorra artikli 142 lõiget 5 ja artikli 136 lõiget 2,

A. arvestades, et digiturgude määrusega kehtestatakse ühtlustatud eelnev õigusraamistik, et tagada õiglased, avatud ja konkurentsile avatud digiturud kogu ELis, ennetada pääsuvalitsejate ebaausaid tavasid, kaitsta ühtse turu terviklikkust ja nõuetekohast toimimist, tagada kohustuste tulemuslik ja mittediskrimineeriv kohaldamine kõigi pääsuvalitsejate suhtes, kõrvaldada turule sisenemise tõkked ning edendada piiriüleseid digiteenuseid, innovatsiooni, tarbijate valikuvõimalusi ja ausat konkurentsi kogu ELis;

B. arvestades, et digiturgude määruse eesmärk on tuua digiturgudele tõelist kasu, tagades, et äri- ja lõppkasutajad saavad tulemuslikult kasutada määrusest tulenevaid õigusi ning et pääsuvalitsejate tavad ei loo enam struktuurseid tõkkeid ühtsele turule sisenemisele ega võimele kasvada või tegeleda innovatsiooniga ning takistavad tarbijate sidumist, mis takistab tarbijaid muule teenusele üle minemast;

C. arvestades, et Euroopa Parlament teostab digiturgude määruse rakendamise ja jõustamise üle demokraatlikku kontrolli, eelkõige oma siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni (IMCO) kaudu;

D. arvestades, et digiturgude määruse varajane rakendamine kinnitab selle tähtsust peamise vahendina turu avatuse ja õigluse, konkurentsi ja kasutajate valikuvõimaluste parandamisel ELis ning rõhutab asjaolu, et kõik ELis tegutsevad ettevõtjad, olenemata nende

---

9 ELT C, C/2024/4360, 4.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4360/oj.

10 ELT C, C/2025/3466, 27.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3466/oj.

11 ELT L 102, 17.4.2023, lk 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/814/oj.

suurusest või päritolust, peavad täielikult austama ja järgima ELi õigust;

E. arvestades, et digiturgude määruse rakendamine on alles algusjärgus ning sellega kaasnevad probleemid seoses selle täitmise õigeaegse ja tulemusliku tagamise, seiresuutlikkuse ja teatavate vastavuslahenduste praktilise tulemuslikkusega, eelkõige võttes arvesse alustehnoloogia, kasutajaliidese kujunduse ja valikuarhitektuuri keerukust;

F. arvestades, et väiksemad ettevõtjad, sealhulgas idu- ja innovaatilised kasvufirmad, kohtavad digiturgudel endiselt tõkkeid ja ebaõiglasi takistusi, sealhulgas diskrimineerivaid tavasid ja pääsuvalitsejate kehtestatud piiranguid, mis võivad takistada innovatsiooni, piirata konkurentsi ja vähendada kasvuvõimalusi ning lõppkokkuvõttes vähendada tarbijate valikuvõimalusi;

G. arvestades, et pääsuvalitsejate ja reguleerivate asutuste vaheline teabe asümmeetria ning vastavusmeetmete piiratud läbipaistvus võib takistada tulemuslikku järelevalvet, vastutust ja usaldust digiturgude määruse täitmise tagamise vastu;

H. arvestades, et koostalitlusvõime, andmetele juurdepääs, andmete ülekantavus ja oma toodete ja teenuste eelistamise takistamine on digiturgude määruse põhielemendid ning nõuavad pidevat ja ranget jõustamist, sealhulgas juhul, kui vaikeseaded, tehniline integreerimine või ökosüsteemi mõju tekitavad konkurentsikahju;

I. arvestades, et mitu digiturgude määrusest tulenevat kohustust tugineb kasutaja aktiivsetele valikutele, sealhulgas nõusoleku andmisest keeldumine, eelpaigaldatud rakenduste eemaldamine, vaikeseadete muutmine ja andmete portimine, mistõttu kasutajate teadlikkus ja liidese kujundus omandab määruse tulemuslikkuse seisukohast keskse tähtsuse;

J. arvestades, et alates digiturgude määruse jõustumisest on täheldatud tajutavaid tulemusi õiglaste, avatud ja konkurentsivõimeliste digiturgude loomisel, kuna tarbijatele pakutakse nüüd vaikebrauserite ja -rakenduste valimisel paremaid ja neutraalsemaid valikukuvasid, sealhulgas seadme seadistamise ajal ja süsteemi seadete kaudu, ning neil on võimalik seadistada vaikimisi kolmandate isikute teenused kategooriates, kus varem olid võimalikud ainult eelpaigaldatud teenused;

K. arvestades, et rangemad koostalitlusnõuded suurendavad ka tarbijate valikuvõimalusi, võimaldades suuremal hulgal ühendatud ja kantavatel seadmetel ja teenustel toimida koos põhiplatvormiteenustega, mis vähendab sõltuvust eelpaigaldatud ökosüsteemidest ning soodustab suuremat konkurentsi ja tarbijate sõltumatust;

L. arvestades, et digiturgude määruse edukust tuleks hinnata mitte

ainult selle formaalse järgimise alusel, vaid ka selle põhjal, kas määruse eesmärgid on praktikas saavutatud ning kas lõppkasutajad, ärikasutajad ja laiem üldsus peavad seda õiguspäraseks;

M. arvestades, et digiturgude määrusega nähakse rikkumiste avastamiseks, käsitlemiseks ja nende eest trahvide määramiseks ette mitmesugused täitmise tagamise vahendid, sealhulgas regulatiivne dialoog, turu-uuringud ja rikkumismenetlused; arvestades, et tulemuslikud ja proportsionaalsed trahvid on olulised, et tagada hoiatav mõju ja digiturgude määruse tulemuslikkus; arvestades, et tehnoloogia areng, sealhulgas tehisintellektil põhinevad funktsioonid ja pilvepõhised teenused, tekitavad konkurentsile avatuse ja õiglusega seoses uusi probleeme, millele tuleb reageerida digiturgude määruse sätete õigeaegse, ühetaolise ja järjepideva kohaldamisega;

N. arvestades, et generatiivsete tehisintellektisüsteemide ja tehisintellektil põhinevate virtuaalassistentide kiire areng muudab märgatavalt konkurentsidünaamikat, turustruktuure, väärtusahelaid ja kasutajate ligipääsu digiteenustele kogu ELis ning see võib mõjutada digiturgude konkurentsile avatust ja õiglust;

O. arvestades, et digiturgude määruses on mitu sätet, mis aitavad takistada pääsuvalitsejaid piiramast esilekerkivate tehisintellektiarendajate konkurentsi- ja innovatsioonivõimet, sealhulgas kohustused, mis on seotud õiglase ja mittediskrimineeriva järjestamise, reklaamiteenuste läbipaistvuse ja andmetele juurdepääsuga;

P. arvestades, et pilvandmetöötlusteenused moodustavad mõnel juhul üha enam digitaalsete ökosüsteemide kriitilise kihi, sealhulgas tehisintellektirakenduste arendamiseks, juurutamiseks ja laiemaks kasutuselevõtuks; arvestades, et suur kontsentreerumine, vahetuskulud, koostalitlusvõime piirangud ja sõltuvusriskid teatavates pilvandmetöötluse turusegmentides võivad tekitada probleeme, mis sarnanevad digiturgude määruses käsitletud probleemidega; arvestades, et 2025. aasta novembris algatati uurimine, et hinnata, kas Amazon ja Microsoft tuleks määrata oma pilvandmetöötlusteenuste Amazon Web Services ja Microsoft Azure pääsuvalitsejateks, ning arvestades, et algatati veel üks uurimine, et hinnata, kas praegused digiturgude määruse kohased kohustused on pilvesektoris esinevate konkurentsivõimet piiravate ja ebaõiglaste tavade käsitlemiseks tulemuslikud; arvestades, et seni ei ole ühtegi pilvandmetöötlusteenuste osutajat määruse alusel pääsuvalitsejaks määratud;

Q. arvestades, et ligipääs suuremahulisele andmetöötlusvõimsusele, täiustatud tehisintellektimudelitele ning andme- ja pilvetaristule võib tekitada uut liiki struktuurset sõltuvust ja ökosüsteemiga seotuse efekti, mis võib vähendada konkurentsile avatust, kui seda ELi õigusraamistikus nõuetekohaselt ei käsitleta;

R. arvestades, et komisjoni piisav institutsiooniline suutlikkus, tehniline oskusteave ja ressursid on hädavajalikud, et tagada digiturgude määruse täitmise tulemuslik, sõltumatu ja õigeaegne tagamine ning säilitada selle usaldusväärsus ja hoiatav mõju;

S. arvestades, et digiturgude määruse kohaselt peab komisjon määruse korrapäraselt läbi vaatama, mis annab võimaluse hinnata täitmise tagamise tulemuslikkust ja sellest tarbijatele tulenevat kasu, teha kindlaks rakendamisprobleemid ja tagada, et digiturgude määrus on jätkuvalt eesmärgipärane, võttes arvesse tehnoloogia ja turu arengut ning tehisintellektipõhiste ökosüsteemide muutuvaid vorme;

1. kinnitab veel kord, et digiturgude määruse tulemuslik, õigeaegne ja järjepidev jõustamine ning komisjoni poliitiline toetus on oluline ühtse turu toimimise tagamiseks ning tarbijatele, ärikasutajatele ja novaatoritele tajutava kasu tagamiseks kogu ELis;

2. väljendab muret kolmandate riikide poliitilise surve pärast, mille sisuks on tungiv nõudmine, et EL vaataks digiturgude õigusakti uuesti läbi või nõrgendaks seda, ning rõhutab, et selline väline sekkumine ei tohi kahjustada ELi suveräänsust ja autonoomiat oma õigusnormide kindlaksmääramisel ja nende täitmise tagamisel; rõhutab, et digiturgude määruse kohaseid kohustusi kohaldatakse võrdselt kõigi määratud pääsuvalitsejate suhtes, kes ELis teenuseid osutavad, olenemata nende asukohast või kodakondsusest;

3. kutsub komisjoni üles täielikult ja ennetavalt kasutama kõiki digiturgude määruses sätestatud täitmise tagamise vahendeid, turu-uuringuid, sealhulgas rikkumismenetlusi, kontrolle, ajutisi meetmeid, trahve ja perioodilisi karistusmakseid, et vältida kõrvalehoidmist ja tagada nõuete tulemuslik täitmine;

4. rõhutab, et kuigi komisjonile jääb digiturgude määruse jõustamisel ainupädevus, nõuab määruse tulemuslik, õigeaegne ja järjepidev kohaldamine kogu ELis struktureeritud ja tihedat koostööd riiklike konkurentsiasutuste ja muude asjaomaste riiklike avalik-õiguslike asutustega; rõhutab, et digiturgude määrusega kehtestatud raamistikus on neil asutustel oluline toetav ülesanne, sealhulgas aitavad nad kaasa uurimistele ja kontrollidele, osalevad turuseires ja hõlbustavad teabevahetust, tugevdades sellega digiturgude määruse tulemuslikku ja ühetaolist jõustamist ning kaitstes õiglasi ja konkurentsile avatud digiturge kogu ELis;

5. rõhutab, et turu avatuse tagamine, sealhulgas digiturgude õigusakti tulemusliku kohaldamise kaudu, on tehisintellekti kasutamise strateegia edu oluline element, mille eesmärk on edendada tehisintellekti kasutuselevõttu ja innovatsiooni kogu Euroopas, kuna tulemuslik konkurentsile avatus digiturgudel on avatud ja õiglase Euroopa tehisintellekti ökosüsteemi eeltingimus;

6. kutsub komisjoni üles rikkumismenetlused põhjendamatu viivituseta lõpule viima ja kindlustama digiturgude määruse täitmise õigeaegse

tagamise, eelkõige pidades kinni nii siduvatest kui ka soovituslikest tähtaegadest, ning teavitama Euroopa Parlamenti korrakohaselt sellest, kuidas täitmise tagamine edeneb; rõhutab, et menetlusetapid ja tähtajad peavad olema läbipaistvamad, et Euroopa Parlament ja eelkõige selle siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni digiturgude määruse töörühm saaksid kasutada oma kontrollivolitusi; kutsub komisjoni üles teavitama Euroopa Parlamenti ennetavalt ja korrapäraselt digiturgude määruse täitmise tagamise seisust, sealhulgas regulatiivse dialoogi käigust, kõrgetasemelise töörühma tegevusest ja tegevuskavast, komisjoni tellitud asjakohastest uuringutest ja mis tahes muust teabest, mida Euroopa Parlament vajab oma järelevalveülesande täitmiseks;

7. kutsub komisjoni üles kõrgetasemelise töörühma võimalusi täiel määral kasutama; rõhutab, kui oluline on tulemuslik koordineerimine reguleerivate asutuste vahel, võttes arvesse, et digiturgudel on kehtestatud arvukalt uusi õigusnorme ja seal tegutseb suur hulk reguleerivaid asutusi;

8. rõhutab, et digiturgude määruse järgimist tuleb hinnata selle järgi, millist praktilist ja tegelikku mõju see avaldab turu avatusele, konkurentsile, innovatsioonile ja kasutajate valikuvõimalustele, tagades sellega õiguskindluse, prognoositavuse ja võrdse kohtlemise;

9. kutsub komisjoni üles tegelema teabe asümmeetria probleemiga, tugevdades mehhanisme, mis võimaldavad äri- ja lõppkasutajatel tulemuslikult kasutada digiturgude määrusest tulenevaid õigusi, sealhulgas õigusi, mis on seotud valikuvõimaluste, andmetele juurdepääsu, koostalitlusvõime, mittediskrimineerimise ja kaitsega survestamise eest, luues ligipääsetavad ja turvalised aruandlus- ja kaebuste esitamise kanalid, rakendades survestamise vastaseid kaitsemeetmeid ning suurendades teadlikkust digiturgude määruses sätestatud õigustest ja õiguskaitsevahenditest, tunnistades, et digiturgude määruse tulemuslikkus sõltub lõppkasutajate mõjuvõimust;

10. nõuab tungivalt, et komisjon seaks prioriteediks koostalitlusvõime, andmetele juurdepääsu ja andmete ülekantavusega seotud ning suunamise ja oma toodete eelistamise vastaste kohustuste täitmise range tagamise, sealhulgas juhul, kui vaikeseaded, tehniline integreerimine või platvormi ökosüsteemide ülesehitus tekitavad konkurentsikahju; kutsub komisjoni üles võtma täitmise tagamise prioriteetide seadmisel nõuetekohaselt arvesse asjakohaseid turusuundumusi ja kohaldatavate ELi vahendite, sealhulgas andmemääruse[12] koostoimet; märgib, et teatud juhtudel võib

---

12 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2854 ühtlustatud õigusnormide kohta, millega reguleeritakse õiglast juurdepääsu andmetele ja andmete kasutamist, millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ja direktiivi (EL) 2020/1828 (andmemäärus), (ELT L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj).

digiturgude määruse tulemuslikku rakendamist ja täitmise tagamist mõjutada pääsuvalitsejate suhtlus konkurentide ja äripartneritega, eelkõige olukordades, kus on väljendatud muret äritavade õigluse pärast;

11. kutsub komisjoni üles jätkama tööd selle nimel, et taotluse korral võimaldada sõnumiteenuste koostalitlusvõimet väiksemate kolmanda isiku sõnumirakendustega, võimaldades kasutajatel vahetada platvormide vahel tekste, faile ning hääl- ja videokõnesid, säilitades samal ajal otspunktkrüpteerimise;

12. väljendab sügavat muret Google'i püsiva oma toodete eelistamise tava pärast otsingu-, ostu-, reisi- ja videoteenuste puhul, mis moonutab jätkuvalt konkurentsi ja piirab tarbijate valikuvõimalusi; märgib, et tooteloetlemise reklaamid on otsingutulemuste ülaosas endiselt silmapaistval kohal, kinnistades turgu valitseva seisundi mustrit ja läbipaistmatust, mis kahjustab digiturgude määruse eesmärki; tuletab meelde, et digiturgude määruse artikli 6 lõike 5 kohased esialgsed järeldused näitavad, et Google kasutab visuaalseid eeliseid ja eelistatud paigutamist oma teenuste, eelistamiseks, nagu Google Shopping, Flights ja Hotels, piirates sellega konkurentide õiglast ligipääsu ja suurendades oma turujõudu; tuletab meelde, et hiljutised menetlused liikmesriikide kohtutes on kinnitanud, et Google'i oma toodete ja teenuste eelistamise tavad otsinguteenustes kahjustavad konkureerivaid võrdlusplatvorme, nagu näitab Berliini piirkondliku kohtu 2025. aasta otsus kohtuasjas Idealo *vs.* Google; rõhutab, et pääsuvalitsejate katsed digiturgude määruse mittejärgimist säilitada või pikendada võivad seetõttu kaasa tuua märkimisväärse rahalise vastutuse kahju hüvitamise järelhagide kaudu;

13. rõhutab, et tehisintellekti integreerimine Google'i otsingu- ja uuringuprotsessidesse võimaldab sellel ettevõttel üha enam kontrollida kogu tarbija teekonda – alates otsingust ja soovitustest kuni ostukavatsuseni –, tõrjudes konkureerivad teenused veelgi rohkem kõrvale ja vähendades tarbijate suutlikkust teha sõltumatuid valikuid; rõhutab, et selline dünaamika võib muuta sõltumatud kauplejad Google'i jaoks pelgalt tellimuste täitmise kanaliteks, mis kajastab varasemaid kaubanduses ülekaalu omandamise katseid, mida seni takistati, ning et ilma digiturgude määruse kohaste selgete kaitsemeetmeteta võivad need tavad veelgi rohkem juurduda;

14. märgib, et ühtsel turul on iOSi raames tekkinud alternatiivsed rakendusteturud, kuid väljendab muret selle pärast, et nende praktiline elujõulisus ja mastabeeritavus on kasutajateekonna ülesehituse ning piiravate majanduslike ja lepinguliste tingimuste tõttu endiselt piiratud; rõhutab, et pääsuvalitsejad restruktureerivad oma tasusid viisil, mis jätab arendajad halvemasse olukorda kui digiturgude määruse eelsel ajal; nõuab tungivalt, et komisjon hindaks, kas Apple'i juurdepääsutingimused on õiglased ja mittediskrimineerivad, nagu on nõutud digiturgude määruse artikli 6

lõikes 12;

15. märgib, et teatavad pääsuvalitsejad, nagu näiteks hiljuti teatas Google, kehtestavad rakenduste arendajatele ohutuse ja küberturvalisuse põhjendusel registreerimis- ja identifitseerimisnõudeid, piirates sellega tõhusat juurdepääsu alternatiivsetele rakenduste turustuskanalitele viisil, mis võib olla vastuolus digiturgude määruse artikli 6 lõikega 4; kutsub seetõttu komisjoni üles uurima, kas turvalisusega seotud meetmed, millele tuginetakse, on rangelt vajalikud ja proportsionaalsed, ning tagama, et neid ei kasutata ettekäändena, et hoida kõrvale digiturgude õigusakti eesmärgist võimaldada tegelikku juurdepääsu kolmandate isikute tarkvarale, tagades õiglased, mõistlikud ja mittediskrimineerivad juurdepääsutingimused ning kaitstes samas arendajate suutlikkust suunata kasutajaid alternatiivsete turustuskanalite poole;

16. tuletab meelde, et digiturgude määruse artikli 5 lõike 4 kohaselt peaks ärikasutajatel olema võimalik lõppkasutajaid alternatiivsetest pakkumistest tasuta teavitada ning suunata neid nende pakkumiste juurde ja sõlmida nendega lepinguid; märgib, et digiturgude määruse põhjenduses 40 tunnistatakse pääsuvalitseja võimalust saada ärikasutajalt tasu lõppkasutaja algse kliendiks saamise hõlbustamise eest, rõhutades samas, et selline tasu peab rangelt piirduma algse kliendiks saamisega, olema proportsionaalne ja mõõdukas ega tohi suunamist praktikas kahjustada; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks, et Apple'i ümberkujundatud tingimusi hinnatakse rangelt digiturgude määruse nõude alusel, mis puudutab suunamisega seotud tasusid, ning et kõiki kõrvalehoidmise katseid kontrollitakse hoolikalt ja vajaduse korral karistatakse nende eest, ootamata ära USAs käimasoleva kohtumenetluse tulemust kohtuasjas Epic Games *vs.* Apple; rõhutab, et ELi õiguse täitmise tagamine peaks toimuma kolmandate riikide kohtuvaidlustest sõltumatult;

17. väljendab muret ByteDance'i hallatava TikToki ja selle platvormil kasutatavate nõusolekukuvade pärast, kus rakendatakse kasutaja nõusoleku saamiseks ulatuslikult käitumispõhiseid tehnikaid; märgib, et sellised tavad võivad kahjustada teadliku ja vabatahtlikult antud nõusoleku põhimõtteid ning kujutada endast digiturgude määruse artikli 5 lõike 2 rikkumist; rõhutab, et nõusolekumehhanismid peavad olema läbipaistvad, kasutajasõbralikud ja tõeliselt vabatahtlikud, ilma manipuleeriva disaini või psühholoogilise surveta; kutsub komisjoni üles tähelepanelikult jälgima TikToki nõusoleku saamise tavasid ja tagama, et kõik nõuetele mittevastavad mehhanismid parandatakse viivitamata, et säilitada kasutajate sõltumatus ja digitaalõigused;

18. märgib, kui oluline on, et Microsoft järgiks tulemuslikult digiturgude määruse artikli 6 lõiget 3, eelkõige seoses kohustusega lubada ja tehniliselt võimaldada lõppkasutajatel hõlpsasti muuta oma personaalarvutite Windowsi operatsioonisüsteemi vaikeseadeid ja

kasutada konkureerivaid teenuseid ilma põhjendamatute vastuoludeta; märgib, et Bingi kui veebiotsingu tulemuste vaikepakkuja integreerimine Windowsi tööribale ja raskused teenusepakkuja vahetamisel võivad kasutajaid põhjendamatult suunata Microsofti enda teenuste juurde ja piirata kasutajate tegelikku valikut; tuletab meelde, et Microsoft on esitanud komisjonile vastavusmeetmed, kuid väljendab muret nende praktilise mõju pärast, sealhulgas võimalike takistuste pärast tulemuslikule koostalitlusvõimele Windowsi ökosüsteemis; tuletab meelde, et komisjon peaks neid meetmeid ka edaspidi hoolikalt hindama, et tagada kasutajaile tegelik valikuvabadus ja kolmandast isikust teenuseosutajaile õiglane ja konkurentsile avatud keskkond, eelkõige juhul, kui rakendusliideste piiratud või aeglane võimaldamine muude kui Microsofti teenuste jaoks võib takistada kolmandast isikust arendajaid pakkumast lõppkasutajaile võrreldavat kasutuskogemust;

19. võtab murega teadmiseks reisisektori eri sidusrühmade teated püsivalt kõrgete vahendustasude ja Booking.comi jätkuvate tavade kohta, mis näivad samaväärsed keelatud võrdse kohtlemise klauslitega, sealhulgas hotellide tulemusprogrammid, mis põhinevad läbipaistmatutel kriteeriumidel, ning jätkuvad raskused Booking.comi spondeeritud maksesüsteemidest loobumisel; tuletab meelde, et riiklikud konkurentsiasutused, sealhulgas Prantsusmaal ja Hispaanias, on määranud Booking.comile võrdse kohtlemise klauslitega seoses karistusi; kutsub komisjoni üles hindama konkurentsile avatuse praegust taset veebipõhises reisisektoris alates Booking.comi määramisest pääsuvalitsejaks ja võtma vastavalt otsustavaid meetmeid;

20. võtab teadmiseks, et Meta on kasutusele võtnud oma uue kolmanda „maksa või nõustu“ võimaluse, millega piiratakse isikupärastatud reklaami ja mis käivitati 2025. aasta juulis pärast komisjoni poolt 2025. aasta aprillis määratud trahvi; kutsub komisjoni üles tagama, et Meta pakub nüüd kasutajatele tõeliselt neutraalset valikut, et kolmandate isikute juurdepääs Meta teenustele on õiglane ja takistamatu ning et digiturgude määruse nõuetest kõrvalehoidmist kontrollitakse rangelt ja vajaduse korral selle eest karistatakse;

21. väljendab muret nutiteleritega seotud tavade pärast, mis kordavad Androidi poolt nutitelefonides varem kasutatud konkurentsivastaseid tavasid; rõhutab, et juurdepääs audiovisuaalmeedia teenustele nutitelerites ei tohi olla käputäie suurte tehnoloogiaettevõtete kontrolli all ning et avatud, õiglane ja konkurentsile avatud turg on pluralistliku ja mitmekesise meediamaastiku jaoks hädavajalik; rõhutab seoses nutitelerite operatsioonisüsteemidega, et selliste süsteemide peamised pakkujad kontrollivad juurdepääsu mitmepoolsetele vaatamis-, reklaami- ja andmeturgudele; märgib, et sarnane pääsuvalitsejate kontroll kasutajate juurdepääsupunktide üle võib tekkida ka muudes ühendatud keskkondades, kus operatsioonisüsteemid või virtuaalassistendid vahendavad juurdepääsu teenustele, sealhulgas sõidukisisestele

meelelahutuslikele teabesüsteemidele; kutsub komisjoni üles seda turusegmenti hoolikalt jälgima ja võtma vajaduse korral asjakohaseid meetmeid;

22. rõhutab lõppkasutajate olulist rolli digiturgude määruse eesmärkide saavutamisel ning toonitab, kui oluline on tagada, et kasutajaliidesed, nõusolekumehhanismid ja valikustruktuurid oleksid neutraalsed, kergesti kasutatavad, arusaadavad ja mittemanipuleerivad, et kasutajad saaksid oma õigusi tulemuslikult ja põhjendamatute vastuoludeta kasutada;

23. kutsub komisjoni üles tagama digiturgude määruse järjepideva ja tulevikukindla kohaldamise tehnoloogia arengu suhtes, käsitledes tehisintellektipõhiseid teenuseid ja pilvepõhist taristut aegsasti, et vältida uusi seotuse, turulepääsu piiramise või pääsuvalitsemise tavasid, sealhulgas juhul, kui pääsuvalitsejad võimendavad kontrolli andmete, andmetöötlusressursside või integreeritud teenuste üle kujunemisjärgus tehisintellektiarendajate ja uuenduslike turuletulijate kahjuks;

24. palub komisjonil tagada digiturgude määruse, andmemääruse ja tehisintellekti käsitleva määruse[13] vastastikune täiendavus, sidusus ja õiguskindlus, sealhulgas koordineeritud suuniste ja rakendamise kaudu;

25. väljendab heameelt komisjoni esimeste digiturgude määruses sätestatud kohustuste mittetäitmist käsitlevate otsuste üle, mis on oluline samm tulemusliku täitmise tagamise suunas, kuid peab kahetsusväärseks, et nende otsuste kohaldamisala on endiselt piiratud ega käsitle veel kõiki ärikasutajate ja muude sidusrühmade tuvastatud probleemaatilisi pääsuvalitsejate tavasid; peab lisaks kahetsusväärseks, et määratud trahvid on rikkumiste ulatuse ja määratud pääsuvalitsejate majandusliku jõuga võrreldes suhteliselt tagasihoidlikud, mistõttu need ei tarvitse avaldada piisavat hoiatavat mõju ega täielikult kajastada määruse eesmärke; rõhutab, et üldine täitmise tagamise raamistik peaks tagama, et kohustuste täitmatajätmise eeldatavad kulud, sealhulgas trahvid ja perioodilised karistusmaksed, ületavad algusest peale süstemaatiliselt kohustuste täitmisega seotud kulusid, et vältida strateegilist viivitamist ja tagada tõeline hoiatav mõju;

26. kutsub komisjoni üles muu hulgas turu-uuringuid kasutades hoolikalt hindama, võttes arvesse pilvandmetöötlusteenuste kasvavat

---

13 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 300/2008, (EL) nr 167/2013, (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1139 ja (EL) 2019/2144 ning direktiive 2014/90/EL, (EL) 2016/797 ja (EL) 2020/1828 (tehisintellekti käsitlev määrus) (ELT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

strateegilist tähtsust ning rolli digitaalsetes ja tehisintellekti ökosüsteemides, kas selliste teenuste osutajad vastavad digiturgude määruse alusel pääsuvalitsejaks määramise kriteeriumidele; kutsub komisjoni üles pilvandmetöötluse valdkonnas turu-uuringute korraldamisel ja võimalike määramiste hindamisel kohaldama digiturgude määruse kriteeriume järjepidevalt, läbipaistvalt ja tõendipõhiselt kõigi teenuseosutajate suhtes, kui turunäitajad seda nõuavad, et vältida konkurentsimoonutusi ja säilitada innovatsioon; väljendab heameelt komisjoni hiljutiste turu-uuringute üle pilveteenuste osutajate kohta, nagu Amazon Web Services ja Microsoft Azure;

27. rõhutab, et tehisintellektil põhinevad otsingu- ja abivahendid, kui neid pakutakse määratud põhiplatvormiteenustena või nende raames, nagu Google'i tehisintellekti ülevaated, Google'i Gemini, Apple'i Siri, Meta WhatsAppi tehisintellekt, Amazoni Rufus või Microsofti Copilot, muutuvad üha enam uuteks teabe-, kaubandus- ja digiteenuste juurdepääsuteedeks; kutsub komisjoni üles aegsasti uurima, kas ja kuidas pääsuvalitsejad kasutavad selliseid funktsioone viisil, mis võib kahjustada konkurentsile avatust ja õiglust, sealhulgas vaikeseadete, eelvaliku või tulemuste diskrimineeriva esitamise või valimise teel;

28. rõhutab, et teatavate pääsuvalitsejate integreeritud digitaalsed ökosüsteemid, mis koosnevad mitmest põhiplatvormiteenusest ja nendega seotud teenustest, võivad anda neile struktuurse konkurentsieelise tehisintellekti süsteemide arendamisel, treenimisel ja kasutuselevõtul, eelkõige juhul, kui juurdepääsu suuremahulistele, mitut teenust hõlmavatele andmevoogudele, kasutajaliidestele, turustuskanalitele või täiendavatele teenustele saab võimendada kõigis ökosüsteemides; rõhutab seetõttu digiturgude määruse artikli 6 lõike 10 range jõustamise vajadust, et tagada ärikasutajatele tulemuslikud andmetele juurdepääsu õigused ja vältida kogu ökosüsteemi hõlmavate andme-eeliste võimendamist viisil, mis kahjustab konkurentsile avatust ja õiglust, sealhulgas juhul, kui tehisintellekti funktsioonid on integreeritud põhiplatvormiteenustesse või võivad saada uuteks teabe-, kaubandus- ja digiteenuste juurdepääsuteedeks;

29. kutsub komisjoni üles tagama digiturgude määruse jõustamiseks piisavad inim- ja rahalised ressursid kooskõlas määruse kohaldamisala, keerukuse ja strateegilise tähtsusega ning nõuab töötajate arvu märkimisväärset suurendamist;

30. loodab, et digiturgude õigusakti eelseisev läbivaatamine on läbipaistev ja põhineb kindlalt täitmise tagamise kogemustel ja määruse kohaldamisel saadud tõenditel, sealhulgas kasutajate ja turgude tegelike tulemuste hindamisel ning rakendamise praktilisel mõjul tarbijatele, eelkõige seoses juurdepääsuga innovatsioonile, kasutatavuse, eraelu puutumatuse ja turvalisusega, võttes samal ajal nõuetekohaselt arvesse tehnoloogia arengut ja vajadust tagada, et

raamistik jääb tulevikukindlaks; kutsub komisjoni üles võtma eelkõige arvesse läbivaatamisprotsessi käigus VKEdelt saadud tagasisidet;

31. rõhutab, et läbivaatamisel tuleks keskenduda kehtiva raamistiku tulemuslikkuse ja täitmise tagamise tugevdamisele, tegeledes samal ajal tehnoloogia ja ökosüsteemide kiirest arengust tulenevate probleemidega, kasutades täielikult ära kehtiva raamistiku alusel kättesaadavaid volitusi, sealhulgas vajaduse korral selgituste ja suuniste abil, ning et tuleks vältida digiturgude määruse põhieesmärkide, kohaldamisala või ülesehituse taasavamist, välja arvatud juhul, kui see on selgelt põhjendatud tõendatud lünkadega täitmise tagamisel või oluliste turusuundumustega;

32. rõhutab, et digiturgude määruse täitmise tulemuslikuks tagamiseks on vaja lisaks rakendada üldist konkurentsipoliitikat ning kõiki muid ELi kaubanduse kaitse- ja turujärelevalve vahendeid, sest süsteemne risk õiglusele ja majandusjulgeolekule võib tuleneda ka tehingutest, mis ei kuulu digiturgude määruse kohaldamisalasse; märgib sellega seoses muret seoses Ceconomy AG omandamisega JD.comi poolt, sest see annaks kontrolli suure Euroopa jaemüügi- ja turustusvõrgu üle ELi-välisele üksusele, mis suurendaks ohtu, et ELi-väline riik pääseb juurde tundlikele tarbijaandmetele, ja võimalikke moonutusi, mis on seotud riigi tagatava rahalise toetusega; kutsub komisjoni üles rangelt kohaldama välisriigi subsiidiumide määrust[14] ja uurima kõiki välisriigi subsiidiume, mis toetavad nii seda kui ka tulevasi tehinguid; kutsub komisjoni üles hindama välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute määruse[15] põhjal riske Euroopa tarbijaandmetele ning tagama andmete tulemusliku lokaliseerimise kooskõlas ELi andmesuveräänsuse ja digiturgude määruse täitmise tagamise raamistikuga;

33. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile.

---

14 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2560, mis käsitleb siseturgu moonutavaid välisriigi subsiidiume (ELT L 330, 23.12.2022, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj).

15 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/452, millega luuakse liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik (ELT L 79 I, 21.3.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj).